

TÜRKİYE’DE 2015-2018 YILLARI ARASINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN BAZI KİTLESEL TOPLANMA ETKİNLİKLERİNDEKİ ACİL SAĞLIK HİZMETLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü’ne göre kitlesel toplanmalar toplumun acil durum planı ve müdahale kaynaklarının sınırlarının zorlandığı veya aştığı miktarda insanın önceden planlı ya da planlanmamış bir şekilde bir araya gelmesi olarak tanımlanmaktadır. KT’lerde acil sağlık hizmetleri afet tıbbının önemli çalışma alanlarından biridir.

Araştırmanın amacı, Türkiye’de 2015-2018 yılları arasında gerçekleştirilen bazı kitlesel toplanmalardaki acil sağlık hizmetlerinde vakalarda görülen travma ön tanıları ile etkinlik türü ve sıcaklık değişkenleri arasındaki ilişkiyi değerlendirmektir. Araştırma tanımlayıcı tipte epidemiyolojik bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2015-2018 yılları arasında Türkiye’de gerçekleştirilen Çanakkale Kara Savaşlarını Anma Etkinlikleri (ÇKSAE), Zeytinli Rock Festivali (ZRF), İşitme Engelliler Yaz Olimpiyatları (DEAFOLIMPICS) ve Kış Avrupa Gençlik Olimpik Festivali (EYOF) organizasyonlarındaki 112 acil sağlık hizmetleri (ambulans) kayıtları oluşturmaktadır. Veriler Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Otomasyon Sisteminden alınmıştır.

Araştırma kapsamında 474 acil sağlık hizmetleri vakası incelenmiştir. Araştırmada vakaların %49,5’i (n=235) DEAFOLIMPICS’de gerçekleşmiştir. Vakaların %57,6’sı (n=273) erkektir. Vakaların yaş ortalaması 30,3±16,5 (Min:0, Max:92)’dir. Yaş gruplarına göre vakaların %57,6’sı 18-34 yaş aralığındadır. Vakaların %22,6’sı (n=107) olimpiyat köyünde (yurtta) gerçekleşmiştir. En çok vaka 12:00-17:59 saat aralığında gerçekleşmiştir (%34,0, n=161). Vakaların %57,4’ü (n=272) medikal nedenle gerçekleşmiştir. Triaj kodlarına göre vakaların %57,7’si (n=153) yeşil kod, %32,3’ü (n=153) kırmızı kod, %15,8’i (n=75) sarı koddur. Vaka sonuçlarına göre incelendiğinde %54,0’ı (n=256) hastaneye nakil, %20,7’si (n=98) yerinde müdahale, %14,1’i nakil reddi şeklindedir. Hasta ve yaralıların nakledildikleri hastanelerin %66,4’ü (n=176) üniversite veya eğitim araştırma hastanesidir. Vakaların sistolik kan basıncı ortalaması 118 mmhg (min:60, Max:220) diastolik kan basıncı ortalaması 73 mmhg (min:40, max:120), ortalama nabız sayısı 86/dk (min:56, max:140), kan şekeri ölçüm ortalaması 118 mg/dl (min:54, max:355)’dir. EKG ile görüntüleme işlemi ZRF’deki vakaların %15,0’ında (n=16), DEAFOLIMPICS’de vakaların %13,6’sında (n=32), EYOF’daki vakaların %13,3’ünde (n=8) ve ÇKSAE’deki vakaların %11,1’inde (n=8) gerçekleştirilmiştir. Vakalara konulan ön tanıların %36,3’ü (n=172) travma nedenli vakalar oluşturmaktadır.

ÇKSAE’de Hasta Başvuru Hızı (PPR: Patient Presentation Rate) 1.3, Hasta Nakil Hızı (TTHR: Transportation To Hospital Rate) 0.7; DEAFOLIMPICS’de PPR 18.1, TTHR 13.3; EYOF’da PPR 7.5, TTHR 5.1; ZRF’de PPR 0.3, TTHR 0.2 olarak bulunmuştur. KT türüne göre travma vakaları incelendiğinde DEAFOLIMPICS’te meydana gelen

travma vakaları KSAE, ZRF ve EYOF'daki travma vakalarına göre istatistiksel açıdan anlamlı olarak fazladır ($p<0,05$).

Sonuç olarak lojistik regresyon modellemesinde travma vakalarını geçirme durumu erkeklerin kadınlara göre 1.6 kat ($p<0,05$), EYOF etkinliğinde KSAE etkinliğine katılanlara gre 9.5 kat daha fazla bulunmuştur ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Acil Sağlık Hizmetleri, Ambulans, Kitlemel Toplanma, Travma

EVALUATION OF EMERGENCY MEDICAL SERVICES PERFORMED IN SOME MASS GATHERING EVENTS IN TURKEY BETWEEN THE YEARS 2015-2018

SUMMARY

According to the World Health Organization, mass gatherings are defined as the pre-planned or unplanned meeting of people in the amount that the emergency plan of the society and the limits of the sources of intervention are pushed or exceeded. Emergency Medical Services (EMS) in MGs are one of the major areas of work in disaster medicine.

The aim of the research is to evaluate the activities carried out in some kind of diagnosis trauma emergency medical services in cases of mass gathering in Turkey and temperature variables between the years 2015-2018. The study is a descriptive epidemiological study. The universe of study consists of Canakkale Land Battles Commemoration Events held in Turkey (ÇKSAE), Olive Rock Festival (ZRF), Hearing Impaired Summer Olympics (DEAFOLIMPICS) and Winter European Youth Olympic Festival (EYOF) is the 112 ambulance records in the organization, between the years 2015-2018. Data were obtained from the Ministry of Health Emergency Health Automation System.

474 emergency medical services cases were examined. In the study, 49.5% (n = 235) of the cases occurred in DEAFOLIMPICS. 57.6% (n = 273) of the cases were male. The mean age of the cases was 30.3 ± 16.5 (Min: 0, Max: 92). According to age groups, 57.6% of the cases are in the 18-34 age range. 22.6% (n = 107) of the cases occurred in the Olympic village (dormitory). Most cases occurred between 12: 00-17: 59 hours (34.0%, n = 161). 57.4% (n = 272) of the cases were due to medical reasons. According to triage codes, 57.7% (n = 153) of the cases are green codes, 32.3% (n = 153) are red codes and 15.8% (n = 75) are yellow codes. According to the results of the case, 54.0% (n = 256) were transferred to hospital, 20.7% (n = 98) were on-site intervention and 14.1% were rejected. 66.4% (n = 176) of the hospitals where patients and wounded were transferred were university or education and research hospitals. The mean systolic blood pressure was 118 mmHg (min: 60, Max: 220) and the average diastolic blood pressure was 73 mmHg (min: 40, max: 120), the mean pulse rate was 86 / min (min: 56, max: 140), and blood glucose the average measurement was 118 mg / dl (min: 54, max: 355). ECG was performed in 15.0% (n = 16) of cases with ZRF, 13.6% (n = 32) of cases with DEAFOLIMPICS, and 13.3% (n = 8) with cases of EYOF. In addition, 11.1% (n = 8). 36.3% (n = 172) of the preliminary diagnoses were trauma cases.

Patient Presentation Rate (PPR) 1.3, Transportation To Hospital Rate (TTHR) 0.7; PPR 18.1, TTHR 13.3 in DEAFOLIMPICS; PPR 7.5 in EYOF, TTHR 5.1; PPR was found to be 0.3 and TTHR was 0.2 in ZRF. When trauma cases were examined by type of CT, the trauma cases in DEAFOLIMPICS were statistically significantly higher than the trauma cases in ÇKSAE, ZRF and EYOF (p <0.05).

As a result, in logistic regression modeling, trauma cases were 1.6 times higher than men were ($p < 0.05$) and 9.5 times higher in EYOF efficacy compared to those who participated in CSAE.

Keywords: Ambulance, Emergency Medical Services, Mass Gathering, Trauma